

[Ingmar Wagner.]

studerende ungdom sådanne betingelser, at gennemførelsen af et studium i dag er ganske unødvendigt hård.

Der eksisterer vel næppe et land i Europa, der byder sine studenter så elendige kår. Det er sikkert verdensrekord, at 60 pct. af alle studenter må have erhvervsarbejde sideløbende med deres studier.

Nu har undervisningsministeren talt om de legater, der findes mulighed for at søge. Ifølge det materiale, jeg har kunnet få fra studenterne, viser det sig, at der i øjeblikket er en offentlig legatmasse på ca. 1 600 000 kr. årlig. Dette beløb dækker 2,7 pct. af studenternes samlede studieudgifter, så det er hverken til at leve eller dø af, og det skal herudover bemærkes, at i dette beløb er medregnet samtlige offentlige legater, bl. a. middagslegater, værdien af fripladser på kollegier samt de ca. 750 000 kr., der findes i Ungdommens Uddannelsesfond. Tager man de 800 000 kr. med, som eksisterer i private legater, kommer man til, at der ialt er legater til rådighed, som dækker ca. 4 pct. af studenternes udgifter.

Et andet forhold, der besværliggør et studiums gennemførelse, er, at der kun findes ca. 1 000 kollegiepladser, d. v. s. at der her kun — altså stadig ifølge studenternes materiale — er plads til 7 pct. af studenterne. Nogle er naturligvis så heldige, at de kan bo hjemme hos deres forældre, men der er en meget stor part, der må leje værelser til formidable priser, og 100 kr. er ikke nogen ualmindelig pris i København for et almindeligt møbleret værelse.

Alt dette viser tydeligt, at der må en virkelig stipendieordning til, så man ikke alene skaber bedre forhold for dem, der studerer i øjeblikket, men også, som jeg har været inde på tidligere, giver andre evnerige unge mulighed for at påbegynde et studium ved at skabe de økonomiske forudsætninger herfor.

En sådan stipendieordning, hvorved man fremmer en demokratisering af uddannelsen, må naturligvis ikke alene omfatte universiteterne og de højere læreanstalter, men må, som også undervisningsministeren var inde på, tage sin begyndelse allerede i gymnasiet. Allerede herfra sker der det, at de mindrebedemlede hjems unge falder fra. Forældrene har ikke råd til at ofre den beko-

stelige uddannelse, især ikke når de er vidende om, at de økonomiske krav til studiets gennemførelse vokser med årene. Det viser sig også ganske tydeligt, at langt det overvejende flertal af gymnasiets elever rekrutteres fra den bedre stillede del af befolkningen.

Skal der ske en nødvendig ændring her, så findes der et ganske godt udgangspunkt herfor i det lovforslag, der er udarbejdet i ungdomskommissionens betænkning om gymnasier, selvom de satser for hjælpen — som i andre af kommissionens forslag om studiehjælp — efter vor mening er sat lovlig lavt. Alle studerende, der har brug for det, må have mulighed for statsstøtte, som de kan leve og studere for.

Jeg kan også nævne, at den ordning, der i øjeblikket findes for seminaristerne, er ganske utilstrækkelig. De er på sin vis dårligere stillet end studenterne, idet de har en undervisningspligt på 32 timer om ugen, og dertil kommer forberedelserne til hver eneste skoledag. Trods disse anstrengende studieforhold er det meget almindeligt, at seminarister har 8 timers fast nattearbejde for overhovedet at kunne eksistere.

De betingelser, hvorunder seminaristerne nu kan søge statstilskud, er ingenlunde til at råbe hurra for. I bedste fald kan en elev opnå 4.000 kr. i statsstøtte, vel at mærke i løbet af 4 år, et beløb, der er langt under eksistensminimum.

Det værste i forbindelse med seminaristernes statsstøtte er vel næsten, at undervisningsministeriet i 1951 nedskar denne for eleverne ved folkeskoleseminarierne fra 350 kr. til 315 kr. pr. elev. Altså midt i dyrtiden sker en sådan forringelse med begrundelsen „de af den økonomiske situation nødvendiggjorte spareforanstaltninger“. Det har vi jo hørt så tit. Det er stærkt i en tid, hvor millionerne ruller til oprustning, kasernebyggeri, at der ikke kan blive råd til at give 350 kr. til de unge, som har en så vigtig samfundsopgave som at opdrage vort lands børn.

Jeg synes derfor, at det må være den første opgave for undervisningsministeren at give seminaristerne i hvert fald de 35 kr. tilbage og derudover naturligvis give dem en virkelig stipendieordning. Det kan absolut ikke blive ved at gå, som det går. De private legater, der sideløbende med